

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:		Helyben:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 —	Fél évre . . . 5 —	Fél évre . . . 5 —	Fél évre . . . 5 —
Negyed évre . . . 2 —	Negyed évre . . . 2 —	Negyed évre . . . 2 —	Negyed évre . . . 2 —
Egy óra . . . 1 —	Egy óra . . . 1 —	Egy óra . . . 1 —	Egy óra . . . 1 —
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többet megjelölt hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A dorogi hajdukról.

Az ó-hitű dorogi hajduk mintegy kiválnak a többi szín református hajdu testvéreiktől. Ugyanegy a föld, ugyanegy az éghajlat, amely alatt élnek, ugyanegy a nyelv is, melyet beszélnek, ugyanegy a törzs is, melyről származnak és a dorogi hajdu még sem olyan, mint a nánásiak. Valami elütő, valami idegenszerű vonás tűnik szembe mindeniken, a ki „zöldágon“ tul lakik.

Ez a „zöldág“ a Nánás és dorogi országuton csárda volt hajdan és a dorogiak laktak tul a „zöldágon“. A nánási kemény fejű, vastag nyaku kálvinista hajduk felfogása szerint a „zöldágon“ tul már más világ kezdődött, az „oroszok“ hazája... Nem egy véres koponya származott ebből az elnevezésből.

Oly ennyire eltértek szokásaikban, életmódjukban, viseletükben, gazdálkodásukban az ó-hitű dorogi hajduk a többi református hajdu testvéreiktől; noha egyformán „Bocskai angyalai“ közül származtak és telepedtek le az áldott hajdu földre.

Nem más oka volt ennek a különválásnak, a dorogi hajduk ezen idegenszerűségének, minthogy szellemileg mesterségesen idegen befolyás alá szoritották a derék hajdukat. Hitüket használták fel e befolyás érvényesítésére.

Zenés szavú, ezüst nyelvű harangokat hiába öntettek a sugár toronyba, hiába építették fel a gyönyörű templomukat is, melyben az aranyképmásai láthatók, hiába volt az iskolájuk is buzgó magyar tanítóktól vezetve, hiába a gyökeres magyar származásu papjaik, az árva görögkatholikus magyaroknak „orosz“ maradt a nevök, sőt meg erősebben „oláhok“-nak is megcsufoltattak; mert ha a magyarok Istenéhez akartak tohászzkodni, gyönyörű templomjukban, az oltár melől is ezen idegen nyelven fohászokdtak papjaik. És a dorogi hajdu nép vezetőinek minden törekvése hajótörést szenvedett az egyház-fők ellenállásán, a kik nem engedték és nem engedik ma sem a magyar emplomban a magyar anya-nyelvű Isteniszteletet felzendülni. Az oláh pópa szabadon fujhatja hiveivel együtt a maga oláh zsolozsmáit; de a dorogi hajdu magyar papjaival együtt kényszerítve van szivétől, lelkétől, nyelvétől idegen orosznyelven fohászzkodni, mert alattomos politikából hitbéli törvényként parancsolják rájuk szegény árva magyarokra.

És hiában küzdenek ök esztendők hosszu sora óta az édes magyar templomi nyelvért, magokra vannak hagyva, sem a főpapság, sem a kormány nem tesz érettök semmit. Már pedig ily törzsekös magyarságot az idegen templomi

nyelv hálójában hagyni nemzeti áruhással haláros.

Elismerést érdemel a dorogi hajduság, hogy ily mostoha körülmények között is, a testvéreirészéről gunynak, egyházfői részéről állandó nyomásnak és kényszernek kitett mostoha állapotában is erős bizodalommal küzd a magyar oltári nyelv mellett, sőt gyönyörű templomban minden lehető alkalommal meg-eleveniti azt, miként legutóbb márczius 15-ik napjának ünnepén történt.

Röviden elmondom az esetet, a mint azt Rákosi Viktor országgyűlési képviselőtől, a nánási kerület követőtől hallottam, a ki megindulva, lelkesedve beszélt nekem a gyönyörű jelenetet, amelynek a dorogi «orosz» templom volt színhelye.

Elmondom ezt. Hogy a léha csufondároskodás némuljon el már egyszer. Hogy a dorogi hajdu testvéreket becsülje meg mindenki érdemök, küzdéseik szerint, melyet, törzsekös magyar létükre, magyarságukért ma is vívniök kell . . . O! Ilyen is csak nálunk, a magyar hazában történhetik meg.

Rákosi Viktor a kiváló író, bizonyára még maga is megfogja írni ezt az édes szép jelenetet, amely méltó «Az elnémult harangok» írójának a tollára . . .

Márczius 15-dikének délelöttjét a dorogi választói között töltötte Rá-

„Bokréta.“

(Öt diák poeta verses könyvéről.)

A diák már magában véve is érdekes. Hisz a diák azon csodája a teremőnek, a miből minden lehet . . . De hátha még ez a diák poeta is egy személyben! No már akkor a legénynek még inkább a szeme közé kell nézni. Ki tudja, csak néhány év leforgását érjed, a kopott, halavány fiatal diák poetát, mint nemzeted büszkeségét találhatod viszont.

Közeli példánk van erre. Szaboleska Mihály is ez öreg kollegium faláról dörzsölte a meszet, ez öreg kollegium diákszobájában pöfékelte a güricze száras mézpipából a csempészett kapadobány szemet csipő erős füstjét, miközben a diákszoba összefaragcsált asztala mellett kedves gondolatokat és virágos érzéseket szedegett össze verseibe . . .

Ma büszke poetája a magyarságnak. Azért a diákkal, kiváltha az még hozzá poeta is, bánjunk csinján, különösen, ha

olyan helyzetbe kerülünk, mint jelen sorok alólírott írója.

Öt diákról akarok beszélni és ez az öt diák egyenként és fejenként poeta is. Mindnyája kálvinista magyar. Rádásul még kenyeres pajtások is. És fiatalok is. És a magyarság szeretetétől duzzadoznak. Erős a lelkök. Tiszta a hitök.

És pöngetik a lantot, ki lágyabban, ki viharzúgó erővel, de mindig magyarosan, s mindig őszintén.

Már egy diák is figyelmet érdemel, kiválthaképp poeta is. De hátha még az öt diák mindnyája poeta, mint jelen esetben irt fiatal barátaink, — no már igazán ügyelni kell a peonára. Se fagyos ne legyen, se tul forrósgot ne gerjessen, annyival inkább mert e sorok írója ajánlani akarja figyelmbe és pártfogásodba ő érdemes közönség a könyvet, az öt diák poetának a verses könyvét, melynek ma még csak az előfizetési felhívása jelent meg, melynek a tartalmáról ez ajánló sorok írója sem mondhatna bizonyosat, csak előlegezett jobb meg

győződését követi, midőn a diák poetáknak husvétra megjelenő művét szeretettel és bizodalommal ajánlja neked ő érdemes közönség.

A „Bokréta“ című verses könyvet ajánlom tehát pártfogásodba közönség. A sorok írójának oka és alapja van reá, hogy szeretettel és bizalmasan ajánlja esajtó alatt levő verses kötetet.

Miért? . . .

Ó nem pajtáskodásból. Hisz az öt fiatal diák-poéta egyik-másikat nem is ösmørem . . . Csak a diáklapokban megjelent egy és más költeményükben gyönyörködtem, alkottam tehetségük fölöl itéletet, megengedem, hogy ez az itélet, ma még hézagos, de fiatal barátainkra kedvező.

Baja Mihály, Gulyás József, Gyökössy Endre, Madai Gyula és Oláh Gábor névszerint nevezve ez az öt diák-poéta, a kik közül, e sorok írójában, különösebben az Oláh Gábor erős, eredeti költyegénisége és hatalmas magyar érzései ébresztettek már régebb idő óta érdeklődést, — de e fiatal

kosi, a kik nagy szeretettel fogadták és a nemzeti ünnep alkalmából istentiszteletet is tartottak a száz szentképes templomukban.

Bűgött az orgona.

A hívők imája és éneke egyetlen hatalmasan zengő morajlásba olvadt össze.

A papok aranyos misemondó ruhákban vonultak ki az oltárhoz. És márczius 15-dik napján, a magyar nemzeti szabadság szentelt napján, az aranyruhás papok misét mondtak. Minden szem könybe lábbadt, mind n sziv megdobbant ... ; mert az idegen nyelv számára erőszakosan lefoglalt magyar oltár mellől az édes magyar nyelven mondták a misét, az édes magyar nyelven imádkoztak az arany ruhás papok.

És a papság s a hívők együtt a „Hymnusz” elénekklésével fejezték be a márczius 15-ki ünnepi nemzeti áldozást.

*

Midőn ily röviden elmondtam a gyönyörű szép jelenetet, berekesztem az írást. A tanulság levonását belőle ti reátok bizom dorogi hajduk, hogy a mi márczius 15-én lehetséges volt és oly gyönyörű volt, kivihetetlen-e az máskori áldozásokkor? Ó kövessétek magyar lelketek érzéseit ti derék hajduk és ti derék magyar »orosz« papok.

Ifjabb Móricz Pál.

Márczius 15 ünneplése.

(Debreczenben és vidékén.)

Nemzeti szép ünnepünk ünnepléséről újabb kiegészítő tudósításokat vettünk. Debreczeni és vidéki ünnepeket részleteznek ezek a tudósítások, melyek bizonyítják, hogy nemzetünk tagjai, különbség nélkül, miként lelkesednek a szabadság ünnepén.

baráti társaság más négy tagjában is a magyar erőt és képességet látom, vélem kidomborodni, és midőn érdekesnek ígerkező husvéti „B o k r é t á”-juk megjelent, jó közönségem magad is ítéletet alkothatsz afelől, mit érnek ők?

A könyv mindenestre magában véve már azért is érdekes, hogy „egy könyv létere öt könyv”, amint azt az egyik „nagyotmerő” fiatal barátom írja nekem.

*

A kibocsátott előfizetési felhívás így hangzik:

„Öten állottunk össze, mind test-lelki jóbarátok, hogy együtt adjuk ki fiatal szívünknek, magyar lelkünknek esztendőnk során át táplált reményeit, vágyait. B o k r é t á b a kötöttük azokat az egyszerű virágokat, a melyeket a költészet mesgyéjén szedgettünk. Nem cifrák, nem divatosak, nem csinált virágok, de a kinek tiszta a szive, érintetlen a lelke: az megtudja őket becsülni, megtudja tán szeretni. Nem világra szóló dolgokról regélünk, csak elpanaszoljuk azt, a mi mindenikünknek fáj, elmondjuk örömmünket, bánatunkat. S barátságunknak, összetartásunknak ezt az egyszerű jelét

Az újabban beküldött különféle tudósításaink így hangzanak:

(Ünnep a községi közigazgatási tanfolyamon).

A helybeli közs. közigazgatási tanfolyam hallgatói is méltóan ünnepelték meg a magyar szabadság ébredésének évfordulóját.

Már vasárnap délutáni 3 óra után díszes és nagyszámu közönség gyűlt egybe a kereskedelmi akadémia nagy dísztermében, mely nemsokára szűknek bizonyult.

Az ünnepélyen — melyet a hallgatók dalköre a Hymnus elénekklésével nyitott meg — Wessprémy Zoltán vármegyei főjegyző, igazgatóval élén a tanfolyam teljes tanári kara is részt vett. Az ünnepély fénypontját képezte dr. Bartha Béla egyetemi m. tanár költői szónyalatu megnyitó beszéde, melynek végén a fiatalságot lelkes szavakban a fiatalságot szavakban hívja fel a hazaszeretetre és ennek jövődö működésükben való terjesztésére.

Majd Tötös János tf. hallgató szavalt el Petöfi „Palpra magyar” címü költeményét, mely után mint 3 szám Pongor Elek tf. hallgató tartott felolvasást nem mindennapi sikerrel. Különösen tetszést nyert az enek-Quartet és Sebök József hegedüjátéka. Kik kuruç-dalokat adtak elő.

Kurucz Imre tf. hallgató „Visszaemlékezés 1848. márczius 15-ére” címü költeménye, melyet Simon Pál tf. hallgató kitünö felfogással szavalt, általános dícséretet hozott szerzőjének.

Végül Stephan Béla tf. hallgató Szaboleska Mihály „Márczius 15-ike” címü költeményét szavalt a remek műhöz illö tehetséggel és igazi költői lelkesedéssel. A kitünöen sikerült ünnepet a dalkör: által énekelt „Szózat” fejezte be. (L. K.)

(A főreáliskolában.)

Fényesen sikerült ünnepélyről kell beszámolnunk, a melyet nagy nemzeti ünnepünk alkalmából a debr. ált. főreáliskola önképzőköri ifjusága, élén dr. Kardos Albert vezető tanárral, rendezett. A gazdagon és izléssel díszített tornateremben a nagyszámu előkelö közönségem kívül csakhamar megjelent a lelkesült ifjuság tömött sorokban és a tanári kar teljes szamban. Az ünnepély pontban 10 órakor kezdődött. Lefolyása a

vegyék az írántunk érdeklödök úgy, mint lelki kapesot közöttünk és közöttük.

Költevény kötetünk „Bokrétá” czimen jelenik meg Husvét napjára. — Kérjük az előfizetöket, hogy a könyv díját és az előfizetési ivatek Madai Gyula czimére (Debreczen, Gönczy-utca 3. szám) sziveskedjenek bekülden.

Könyvünk ára 1 korona, diszkötésben 2 korona.

A ki tíz előfizetöt gyűjt tisztelet példányt kap.

Baja Mihály, Gulyás József, Gyökössy Endre, Madai Gyula, Olah Gábor.

Kedves közönség, miután az egyszerű előfizetési felhívást is olvastad, kérlek, pártold az öt fiatal diák-poéta könyvét. A magyar nemzeti erdö ezen öt sudar-fája most virázzik, most mutatja be első harmatos virágait. Élvezzettek tehát a mézét. Okuljatok a tüskéitől. Lágy danával ringat el az egyik, viharzó erejével riaszt a másik, ... Bizalmasan ajánlom tehát barátságotokba az öt magyar diák-poétát.

Szabad Hajdu.

programm szerint történt, melyet már előbb közöltünk volt. Az erkölcsi fényes sikerért elismerés illeti az önképzökör vezető tanárát, dr. Kardos Albertet, az ének és zenekar vezetőjét Zimmermann Gyula tanárt. Az ifjusági szereplök között általában mindanyian remekül töltötték be szerepüket. Prózaí dolgozataikkal kiemelkednek Grösz Zoltán VIII. o. t., Szabó Mihály VIII. o. t., Hegedüs György VII. o. t. A szavallatok között legművészibb kivitelü volt Czobor László VII. o. t.-nak szavallata, ki ez alkalmából Petöfi „Egy gondolat bánt engemet” cz. költeményet adta elő.

(Az orth. izraelita népiskolában.)

A folyó hó 15-én, a magyar szabadság születésnapjának évfordulója alkalmából lélekemelő ünnepély folyt le a debreczeni orth. izr. el. népiskolában.

A hazafias ünnepélyen az iskola növendékeim és tanítóin kívül megjelentek az iskolaszék és hitközségi elöljáróság számos tagjai is es szépszámu distinguált közönség.

A szép precizitással előadott alkalmi költemények és Klein Márton tanító hazafias hévvel tartott alkalmi beszéde lángra lobbanták a honfui s honleányi keblekben a hazaszeretet szent tüzet, a mi a ragyogó szemekben és kipirult arcokon tükrözödik vissza.

(Az ispotályi leányiskolában)

a márczius 15 iki nemzeti nagy ünnep sok szüle jelenlétében, a következő műsorral tartott meg:

1. Hymnus, énekelték a növendékek.
2. Márcziusi események: Magyar leányok párbeszéde a márczius 15 iki nemzeti ünnepén, özv. Személyi Kálmánétól; Elöadtak: Rácz Róza, Kovacs Julianna, Hagyak Teréz, Kerekes Julianna VI. o. növendékek. 3. Márczius 15. Szabó Antaltól. Szavalt: Erdödi Mária VI. oszt. növ. 4. Márczius 15. Gáspár Imrétől. Szavalt: Ferge Eszter V. oszt. növ. 5. Márczius 15. Ilyös Balintól. Szavalt: Fuksz Erzsébet VI. oszt. növ. 6. Márczius 15. Erdei Zoltántól. Szav. Szebeni Erzsébet V. oszt. növ. 7. Talpra magyar. Petöfi Sándortól. Szav. Csöka Róza. VI. oszt. növ. 8. Fel. fel vitözek a csatára. Énekelték a növendékek. 9. Márczius 15. Pösa Lajostól. Szav. Hegedüs Julianna. I. oszt. növ. 10. Elöre. Töth Kálmántól. Szav. Gáll Eszter VI. oszt. növ. 11. Lobogjon a magyar zászló. Pösa L. töl. Szav. Kemecsei Margit I. oszt. növ. 12. A hazáról. Petöfi S. töl. Szav. Tamás Mária V. oszt. növ. 13. Mi a hazá. Majtényi Flórától. Szav. Asztalos Erzsébet II. oszt. növ. 14. Tied vagyok tied hazám. Petöfi S. töl. Szav. Fuksz Ilona V. oszt. növ. Azután énekelték a növendékek. 15. Kik voltak a honvédek, Töth Kálmántól. Szav. Nagy Róza VI. növ. 18. Nyugosznak ők a hös fiak. Énekelték a növendékek. 17. Damjanics özvegye. Heteyi Gábortól. Szav. Dreszler Gizella VI. osztályu növendék. 18. Az aradi rértanuk. Dal. Jaj de busan süt az öszi napsugár. Énekelték a növendékek. 19. Fohász. Dobos Jánostól. Szav. Töth Eszter. II. oszt. növ. 20. Lengyel anya. Töth Kálmántól. Szav. Erdei Margit, V. oszt. növ. 21. Magyav zászló. Pösa Lajostól. Szav. Jolsvai Erzsébet. VI. oszt. növ. 22. Nagy a világ. Horkai Antaltól. Szav. Szatmári Róza. II. oszt. növ. 23. Márcziusi dal. Lubi Sándortól. Szav. Balog Eszter. V. oszt. növ. 24. Ezer éve. Pösa Lajostól. Szav. Kiss Julianna. II. oszt. növ. 25. Verje magyar Isten. Abrányi Emiltől. Szav. Zilahy Anna. VI. oszt. növ. 26. Honfi eskü. Zajzonitól. Szav. Kálmán Zsuzsanna, VI. oszt. növ. 27. Adjon Isten a magyarnak jó napot. Sz. Nagy Józseftől. Énekelték a növendékek. 28. Lányok a hös

sők sirjánál. Tompa Mihálytól. Szav. Csicsár Juliánna. V. oszt. növ. 29. Kossuth Lajos. Pósa L. tól. Szav. Németh Irma. V. oszt. növ. 30. Kossuth alma. Pósa L. tól. Szav. Sarga Margit. VI. oszt. növ. 31. Kossuth nótá. Dal. Dombi Lajostól. Énekelték a növendékek. 32. Kossuth sirjánál. Pósa L. tól. Szbv. Nagy Erzsébet. V. oszt. növ. 33. Sir a Tisza, sir a Duna. Pósa. L. tól. Szav. Grófj Mária. Énekelték a növendékek. 34. Magyar nép. Petőfi S. tól. Szav. Török Mária. V. oszt. növ. 35. Hazám. leányai. Erdei Zoltántól. Szav. Szabó Róza. V. oszt. növ. 36. A hazáért. Erdei Zoltántól. Szav. Sidos Eszter. VI. oszt. növ. 37. Magyar lányokhoz. Lampert Gézától. Szav. Balla Katalin. V. oszt. növ. 38. Dicső honleányok. Erdei Zoltántól. Szav. Kovács Eszter. V. oszt. növ. 39. Szózat. Vörösmarty M. tól. Szav. Szilágyi Eszter. V. oszt. növ. Énekelték a növendékek. 40. Rákóczi induló. Énekelték a növendékek. Herczeg János tanító, Szathmáry Julia tanítónő.

(Ünnep Földesen)

Földesről írják: Mélyen tisztelt szerkesztő ur! tisztelettel tudatom, hogy a földesi független és 48-as nép kör römmel ünnepelte meg a márczius 15-két felkértem a tisztelt tek. szerkesztő urat lapjába közleni Tóth Balázs, Földes.

(A hajdu-nánási)

kerületben óriási lelkesedéssel, a lakosság tömeges részvétele mellett ülték meg a nemzeti ünnepet. A nánási, hadhazi, dorogi ünnepen résztvevett a kerület képviselője is, Rákosi Viktor, a kit választói mindenütt kitörő lelkesedéssel fogadták. Hajdu-Dorogon márcz. 15-kén az ünnepély a gör. kath. templomban magyar isteni tisztelettel kezdődött, melynek végén a hívők énekeltek a Szózatot és a Hymnuszt. Utánna a varosház udvarán ezrekre menő tömeg előtt, beszelték Rákosi Viktor, Szabó Elemér Rajk Imre, a Talpra Magyart szava ta Ujhelyi Andor. Utána bankett, itt Brassay Károly és Csiba Elek Nánásról már várták a képviselőt, akivel együtt Dorogról is mintegy 40 en átmentek a kerület központjára, Nánásra, az 1 óras vonattal. Itt már az állomáson ezrekre menő tömeg várta az érkezőket zászlókkal, zenével s valóban megható, lélekemelő szeretettel ölelte keblére Rákosi Viktort, aki könnyes szemekkel nézte a ragaszkodás e szép jelet. Az ünnepély délután 3 órakor volt az iskola óriási udvarában, mely zsufolásig megtelt lelkes közönséggel. A városi dalárda énekszáma után beszélték: Brassay Károly, Rákosi Viktor, Kiss Ilés tanító egy hazafias költeményét szavaltta, Ujhelyi Andor pedig a Talpra Magyart. A dalárda hatásos eneke fejezte be a szép ünnepélyt. Este lakomát rendeztek a Függetlenségi Kör, a Polgári Kör, az Iparos kör, a Dalárda. Az Iparos Kör dalárdája pedig bilt adott. Rákosi mindenütt megjelent és beszédet mondott. Az iparosok bálján magyarba öltözött ifjú leányok a palotást és toborzót járták gyönyörűen.

A város gazdagon fel volt lobogóva, s a nép hangulata, magaviselete, nagytömegekben való csoportosulása külsőleg is valószínűs ünnepé tette e nagy napot. Vasárnap reggel Hadhazra ment a képviselőnek, hol félelőtt végig látogatta a köröket; délbe a kaszinóban lakoma volt, d. u. 3 kor pedig az iskolaudvarban ezrekre menő tömeg előtt folyt le az ünnepély.

A dalárda eneke után Veszprémi István pártelnök beszélt, majd Rákosi Viktor. Simon Károly tanító, szavaltak Fekete Péter tanító és Cacsél István. Este 250 terítettű lakoma volt a nagy vendéglőben, ahol

lelkes felköszöntőt mondtak. Itt résztvevett a teglási küldöttség is, élén Csapó ev. ref. lelkészszel.

Rákosi Viktor beszédeiben mindenütt azt indítványozta, hogy irjon fel a gyűlés az orsz. 48 as függetlenségi párthoz, hogy ez indítson mozgalmat Kossuth Lajos születése 100-ik évfordulójának (1902. szept. 19.) országos megünneplése iránt. Az indítványt mindenütt lelkesen fogadták. Nánáson még meg is toldottak, amennyiben elhatározták, hogy Kossuth-szobrot állítanak s e célra 600 korona még az nap, az az tüsszönt összegyűit. Erről különben majd bővebben írok még.

Kuruczestély Debreczenben.

A maga nemében ritka, páratlan estély volt tegnap városunkban. A főiskolai ifjuság kuruczestélyt rendezett. Feleventette a multak dicső emlékét, a Rákócziak fényes korszakát.

Az ifjuság, mely ezt az estélyt rendezte, büszke lehet, mert a kuruczestély fenséges, magasstos volt s a legfényesebb erkölcsi siker koronázta.

Debreczen város közönségének színe java tódult a „Bika“ disztermébe, hogy jelen lehessen az estélyen. Hangverseny alkalmából olyan díszes előkelő közönséget még ritkán fogadott be a Bika diszterme. A páholypok, a földszinten elhelyezett székek mind elvoltak foglalva s ahol csak talpalatnyi hely volt, még a folyosókon is, ott mindenütt volt ember.

Az ünnepély programja s lefolyása fényes és magasstos volt. Tullépte a tegnapi ünnepély az irodalmi estélyt, az a magyar ifjuság hazsfias lelkesedésének, erős magyar nemzeti érzésének kifejezése volt, melylyel habért aratot az ifjuság.

A fényes estélyt a Rákóczy induló hangjai nyitották meg. Rác Károly az ő ősmert művészetével játszóta el a Rákóczy indulót, melynek hangjai átjárták a szivek hurjait. A közönség éljenuivel zugó tapsviharral adott ktfjezést tetszésének.

Milotay István a Magyar Irodalmi társulat elnöke tartotta ezt követőleg megnyitó beszédét. Rövid de annál tartalmasabb volt megnyitója.

Gyönyörű szavakkal, fenkölt szellemben emlékezett meg a dicső korszak nagy embereiről, akik emlékezetének a mai ünnepélyt szentelik.

A tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után Dóczy Ilonka k, a lépett az emelvényre s mély érzéssel, nagy hatás mellett szavaltta el Lévai „Mikes“ című költeményét.

Ifj. Szilágyi Imre, a fiatal hegedű virtuóz annak a dicső korszaknak dalait játszotta olyan fényes sikerrel, hogy háromszor is megismételték vele a gyönyörű nótákat.

Ezt a műsor legfényesebb s legérdekeesebb száma, Rákosi Viktor, Sipulusz jeles író és orsz. képviselő felolvasása követte.

Az ország legelső humoristája s jeles felolvasója „Két emlék“ czimen két szomorú történetet mondott el a Rákóczy korszakból. Az első egy régi Rákóczi romról szól, a melynek kegyeletes emlékét azzal sértik meg; hogy vasutat vezettek rajta keresztül. A másik történet két Rákóczi faról szól, a melyeket a határrendező mérnökök elakar-nak tüntetni.

Az ő színes, megkapó előadási módorával mondotta el ezeknek történetét Rákosi Viktor, kit perczekig lelkesülten tapsoltak s hívtak ismét a pódiumra.

A „Két emlék“ cz. felolvasást lapunk szombati számában egész terjedelmében közölni fogjuk.

Szabolcska Nihály felolvasása következett ezután. Az országos híró poeta családai körülményei miatt nem jöhett el, de elküldötte „Szomorú dalok“ czimen három gyönyörű költeményét, a melyet általában tetszés mellett Ferenczy Gyula dr. tanár olvasott fel.

Most ismét Rác Károly zenekara lépett elő s egy kesergő s néhány magyar dal eljátszásával aratot sikert.

Komlóssy Emma szintársulatunk egyik primadonnájának énekszáma követte a fenti számot.

Régi kurucz nótákat énekelt fenomenális sikerrel, melyeknek eléneklésevel alig tudott betelni a lelkes közönség.

Baja Mihály, Szabolcska leglelkesebb tanítványa szavaltta el a kuruczkor egyik legszégysentesebb s legsiralmasabb emlékét „Ocskay László halálára való ének“-et, mely leirhatatlan lelkesedést s hatást keltett.

A kuruczestély utolsó száma, bekekesztése a fényét programnak a főiskolai kántus eneke volt. Mácsai Sándor karnagy vezetése mellett adott elő a kántus több magyar dalt, mire a hazafias ünnepély véget ért s a közönség lelkében a dicső korszak emlékeivel, távozott az ünnepélyről.

A hangverseny után a vendégek tiszteletére társasvacsora volt.

Felelet „Aristides“ urnak.

Tegnapi válaszomban jeleztem, hogy vártam „Aristides“ urnak válaszáat, melyben az ellenem méltatlanul és igazságtalanul intézett tamadását igazolni fogja. E hó 13-án közzé tett nyilatkozatomra a „Debreczen Fris Ujság“ tegnap déli számában csakugyan jött válasz. Mikor azon választ elolvastam, azonnal átmentem a „Debreczen“ nyomdájába, mert szerettem volna ma és együtt felelni. Azonban már akkor a „Debreczen“ tegnapi számának nagy része kinyomva volt. Ezt a tegnapi válaszom magyarázataul jegyzem meg.

Uram! Aristides ur! az igazság védelmére, sem szenvedélyes kifakadások, sem hosszú és összevissza kuszált okoskodások nem szükségesek. Így a „Helyreigazításul“ általa írottakra, röviden válaszolhatok.

A „Debreczeni Fris Ujság“ márczius 15 diki számában ön azt írta, hogy „az én gondviselés szerű örködése hiánya egy kissé sokba került a collegiumnak, mert a cikkében általa előbb említett 10,800 korona mellett, az én gondviselés szerű felügyeletem ellenére, a hűtelen kezelés is okozott körülbelől 16,000 korona kárt, amiből 4—5 ezer korona sohasem térült meg.“ Aristides urezen állítása a vitakezdetes alapja.

Hogy az Aristides ur által első helyen említett és szerinte 10,800 korona kiadást a három-négynévi hátralékos számadás rendezésén felül mi okozta: elmondta a „Debreczen“ tegnapi számában Szinay Gyula ur; a főiskola pénzügyi bizottságának mostani elnöke. Igazat irt, nem ismételem.

A hűtelen kezelés által okozott és Aristides szrint „körülbelől 16,000 korona kár“ amiből 4—5 ezer korona soha nem térült meg“, hogy az elhalt pénztárnok okozta ez köztudomásu dolog, megjegyezve azt, hogy ha csak 4—5 ezer korona nem térült meg, akkor a ki okozta nem 16,000 korona kárt okozott, már pedig az ilyen méltó megdöbbenést keltett esetet színeozni és az összeget fokozni még a hatás kedvéért sem szabad.

Ezen megjegyzés után reá kell mutatni arra is, hogy azon hiány legnagyobb része, oly kamat és haszonbér követelésekből állott elő, melyeket az illető pénztárnek bevett, de bevételre el nem könyvelt, hanem mint hátralékokat szerepeltetett.

No hát Aristides ur, ha tud ön nekem mutatni oly embert, legyen az akarmilyen képzett és gyakorlott szakember, a ki a főiskolai pénztárnál, hol több ezer adós levél és számos haszonbéri szerződés van, az általam említett módon elkövetett hűtlen eljárást, akár pénztár vizsgálat, akár számadás felül vizsgálás alkalmával megállapítani képes: akkor én azonnal tudni fogom, hogy azon 4-5 ezer korona kárért kit, vagy kiket terhel a kötelesség mulasztás vádja s a kártérítés kötelezettsége.

Azon hibás elkönnyvésekre Elek Lajos ur is csak akkor bukka rá, mikor a számla könyvek készítése alkalmával, minden egyes tömeggel külön leszámolt. Éppen ezért mind addig, a meddig Aristides ur az általam jelzett minőségű férfiut vagy szakembert felmutatni nem tud, tiltakozom az ellen, hogy nyilatkozatom egy tételét ékként magyarázza, hogy az ellenőrzés kötelességének el mulasztásáért, én a számadást vizsgáló és felül vizsgáló küldöttségnek általa meg nevezett tagjait, t. i. Tóth József Balogh Ferencz, Karai Sándor, Lengyel Imre, dr. Szikszay Szabó József, Szinay Gyula, dr. Kola János és Sass Béla urakat tettem felelőssé. Hiszen azoa két küldöttség közül, az egyik küldöttségnek én is tagja voltam. Hát hogy képzei azt Aristides ur, hogy ily képelen magyarázatot, a nagy közönség el hihesse!

De téves magyarázatot ad Aristides ur azon szavainak is, hogy a számadásoknak általam történt rendezése és vizsgálata alkalmával menttettem azt, a mi menthető volt. Hiszen Aristides ur a 1880-as években történt számadás vizsgálatok lefolyását nem ismeri, maga írja, hogy ő azokat csak pipaszó és poharazás mellett folytatott beszélgetés alkalmával hallotta. Ezért gondosan kifürkészett jegyzőkönyvi számokra hivatkozik. Mit tartozik az ő reá, hogy azok a jegyzőkönyvi határozatok, hosszas küzdelmeknek, számos tanácskozásoknak lettek békés és helyes befejezői. Hogy más példa ne hivatkozzam, nézze meg Aristides ur, csak az új épített pénztárnak, a főiskola átalakítási pénztárának, vagy a szolga tanulóknak pénztárának az 1880-as évekről szóló számadásait s nem fogja tagadhatni, hogy menttettem, a mit menteni lehetett, a mit pedig a Földhitelintézet által kiküldött szakértőről és azon szakértő által vizsgált számadásról irtam, az betű szerint igaz s annak akár trélas elmagyarázása, akár gúnyorvs elferdítése ellen tiltakozom.

És most Aristides ur, ki oly nagy hangon jelentette ki, hogy „a ki m u l a s z t o t t, h o r d o z z a, h a n e m i s a n y a g i, d o l e g a l á b b a z e r k ö l e s i f e l e l ő s s é g s u l y á t” vegye tudomásul, hogy szerintem az erkölcsi felelősség sokkal súlyosabb az anyagi felelősségnél, bár 4-5 ezer korona összeget éppen nem kicsinynek. De minthogy az ön által támasztott és szerintem méltánytalan és igazságtalan vitát másképpen befejezni nem lehet, ime ezennel azt ajánlom: dobja el álarczát és a legközelebb tartandó főiskolai gazdasági tanácsülésen indítványozza szigorú és törvényes vizsgálat elrendelését, annak megállapítása végett, hogy azon 4-5 ezer korona kárért, kit terhel, vagy kiket terhel, úgy az erkölcsi, mint az anyagi felelősség. Ezennel ígérem, hogy ily indítványának ellogadását támogatni fogom. Ha „Aristides“ urat nem személyeskedés és boszuvágy, hanem a főiskolai pénztár érdekének védelme

és az igazságnak keresése vezérli, az esetben elfogadja javaslatomat. Ellenkező esetben megmaradok tegnapi válaszomban elfoglalt álláspontomou, mert 10-15 év alatt, kisebb fontosságú ügyet feledhettem, sőt annyi idő teltevel kisebb jelentőségű ügyekről tévesen is emlékezheiem: de tudva nem igazat nem irtam soha, cselekedeteimet pedig szonvedély és boszu vágy nem vezérelték. Várom az Aristides ur elhatározását s addig az ügyet részemről befejezettnek tekintem.

Kiss Albert.

NAPI HIREK.

Bójtai istentisztelet.

Az ágost. hitv. ev. templomban szerdán délután 4 órakor bójtai istentisztelet tartatik.

Személyi hírek.

Rákosi Viktor és dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselők a déli vonattal Budapestre utaztak.

Állami tisztviselők mozgalma.

Az a szövetség, melyet a debreczeni tisztviselők, mint az országos állandó szervezet fiókját akarnak megalkotni, már biztosítva van, legalább az eddigi aláírásokból uzt kell következtetnünk. A kibocsátott felhíváshoz eddigelé a legnagyobb készséggel csatlakoztak a helyszínelési felügyelőség, a kataszteri hivatal, az adóhivatal összes tisztviselői, több törvényszeki és járás bíró, a főrealiskola tanárkar tagjai, a poszrahivatalnokok között számosan. Az előkészítő bizottság kéri a hivatalfőket, hogy az aláírási ivateket még e hét folyamán juttassák a főrealiskolába H a r m a t Gergely tanár kezéhez.

Hiba igazítás.

Szinay Gyula tegnapi levele utolsó előtti pontjából e szavak „s nem pusztaszámadás készítés“ kimaradtak. A kérdéses pont helyes szövege tehát ez: „S ez az s nem pusztaszámadás készítés, a mi a kollegiumnak nehányezer . . . koronájába került.

Utóajánlat az utczatisztítási vállalatra.

Nemrégiben szóvá tettük azt a rendszert, melyet a tanács egyes vállalatok bérbeadásánál elkövet. Ahelyett, hogy nyilvános árlejtést hirdetne, csak úgy „suba“ alatt az árlejtés mellőzésével adja bérbe, illetőleg köti meg újból a szerződést a régi vállalkozóval. Így tett a múlt hóban is az utczatisztítási vállalattal. A régi vállalkozóval a szerződés lejárában volt s a helyett, hogy árlejtést hirdetett volna, megkötötte újból a szerződést a régi vállalkozóval. Most ez az ügy érdekes fordulatot vett. Bernáth Jenő helybeli vállalkozó ajánlatot adott be a véroshoz, melyben azt mondja, hogy ő 2000 koronával olcsóbban vállalja el az utczatisztítást, mint a régi vállalkozó. A tanács még nem határozott az ajánlat felett, de bármilyen lesz az eredmény, ez az ügy a közgyűlés elé kerül, mely bizonyára érvényteleníti a tanács által suttymban megkötött szerződést. Ebből legalább jövőre a tanács is okulhat.

Az „Igazság.“

Ezzel a czimmel társadalmi napilap jelenik meg Debreczenben. A lap felelős szerkesztője Bessenyei József a lap megjelenését bejelentette a polgármesteri hivatalnak és egyidejűleg engedélyt kért a lap utczai elarusítására. A polgármester a lap megjelenését tudomásul vette, de az elarusítást azzal az indokolással, hogy a mellékelt lappéldány közérdekű része nem a közérdeket szolgálja, hanem tisztán gyanúsításokat és személyeskedéseket tartalmaz — nem engedélyezi; pedig nem is olyan régen, márczius 15-dikén ünnepeltük a szabadsajtó ünnepét. Vigadtunk. Már többé nincsen cenzura! És ime a debreczeni polgármagy felesap maga cenzornak. Előismerjük, hogy e szüklátkörü, vaskalapos hivatalhoz minden kellék talaltatik nála. Gratulálunk a cenzorsághoz. Most már a Lippót-kereszt sem maradhat el sokáig. Ez a jól kiérdemelt keresztifája a nyugalomnak . . . Ezen esetben külön en az a legpikánsabb, hogy derek podesztánk ez alkalommal is éppen az „Igazság“ ellen indított irtó háborút. Ez aztán a tubák! — sóhajtáná Bugyi.

Felelbezés a házbéradó behozatala ellen.

Általános feltűnést keltett az egész városban lapunkban legelőször napfényre hozott ama hír, hogy Faust Ede p. ü. igazgató a tanácsshoz intézett átiratában tudomására hozza a város polgárságának, hogy Debreczenre nézve kimondja az általános házbéradót, melylyel a p. ü. igazgató majdnem fél millió újabb terhet ró a polgárság nyakába. Azóta a tanács sokat foglalkozott ezzel az ügygyel s most már kezei között vannak a bizonyítékok, hogy a p. ü. igazgató eme intézkedése jogtalan. A városi tanács megis felelbezte ezt a határozatot a p. ü. miniszterhez s a felelbezésből nagyon fura dolgok tűnnek ki, melyek jellemzők arra a tulbuzgóságra, melyet a pénzügyigazgatóság az adók szaporítása s emelése érdekében elkövet. A felelbezés azt mondja, hogy az összeírási lajstromot, törvénytelenül, nem a város, hanem a pénzügyi ellenőrző közegek szerkesztették, az aláírásra pedig a városi adóösszeíró közegeket kapacitálták. Sőt az is megtörtént, — mondja a felelbezés — hogy a külsőségekre vonatkozó lajstromot pedig az adóügyosztály irodájából egyik pénzügyi tisztviselő vitte el. A felelbezés továbbá kimutatja a legnagyobb pontossággal, részletességgel, hogy a bérbeadott lakrészek a törvényes létszámot el sem érik és így jogtalan, törvényellenes volt a pénzügyigazgató intézkedése, melyben az általános házbéradót akarja kötelezővé tenni Debreczenre. A felelbezést a pénzügyigazgatóság tegnap kapta meg, hogy felteljezze a miniszterhez.

Elhunyt urinó.

A debreczeni kereskedővilág egyik ősmert tagját Holländer Adolf termény kereskedőt súlyos csapás érte. Neje elhunyt. A

Ezen megjegyzés után reá kell mutatni arra is, hogy azon hiány legnagyobb része, oly kamat és haszonbér követelésekből állott elő, melyeket az illető pénztárnek bevett, de bevételeire el nem könyvelt, hanem mint hátralékokat szerepeltetett.

No hát Aristides ur, ha tud ön nekem mutatni oly embert, legyen az akármilyen képzett és gyakorlott szakember, a ki a főiskolai pénztárnál, hol több ezer ados levél és számos haszonbéri szerződés van, az általam említett módon elkövetett hűtlen eljárást, akár pénztár vizsgálat, akár számadás felül vizsgálás alkalmával megállapítani képes: akkor én azonnal tudni fogom, hogy azon 4-5 ezer korona kárért kit, vagy kiket terhel a kötelesség mulasztás vádja s a kártérítés kötelezettsége.

Azon hibás elkönyvelésekre Elek Lajos ur is csak akkor bukkan rá, mikor a számla könyvek készítése alkalmával, minden egyes tömeggel külön leszámolt. Eppen ezért mind addig, a meddig Aristides ur az általam jelzett minőségű férfiut vagy szakembert felmutatni nem tud, tiltakozom az ellen, hogy nyilatkozatom egy tételét akként magyarázza, hogy az ellenőrzés kötelességének el mulasztásáért, én a számadást vizsgáló és felül vizsgáló küldöttségnek általa meg nevezett tagjait, t. i. Tóth József Balogh Ferencz, Karai Sandor, Lengyel Imre, dr. Szikszay Szabó József, Szinay Gyula, dr. Kola János és Sass Béla urakat tettem felelőssé. Hiszen azoa két küldöttség közül, az egyik küldöttségnek én is tagja voltam. Hát hogy képzele azt Aristides ur, hogy ily képen magyarázatot, a nagy község el hihesse!

De téves magyarázatot ad Aristides ur azon szavainak is, hogy a számadásoknak általam történt rendezése és vizsgálata alkalmával mentettem azt, a mi menthető volt. Hiszen Aristides ur a 1880-as években történt számadás vizsgálatok lefolyását nem ismeri, maga írja, hogy ő azokat csak pipaszó és poharazás mellett folytatott beszélgetés alkalmával hallotta. Ezért gondosan kifürkészett jegyzőkönyvi számokra hivatkozik. Mit tartozik az ő reá, hogy azok a jegyzőkönyvi határozatok, hosszas küzdelmeknek, számos tanácskozásoknak lettek békés és hegyes befejezői. Hogy más példava ne hivatkozzam, nézze meg Aristides ur, csak az új épített pénztárnak, a főiskola átalakítási pénztárának, vagy a szolgatantulók pénztárának az 1880-as évekről szóló számadásait s nem fogja tagadhatni, hogy meuttem, a mit menteni lehetett, a mit pedig a Földhitelintézet által kiküldött szakértőről és azon szakértő által vizsgált számadásról irtam, az betű szerint igaz s annak akár trélas elmagyarázása, akár gúnyorsy elferdítése ellen tiltakozom.

És most Aristides ur, ki oly nagy hangon jelentette ki, hogy „a ki m u l a s z t o t t, h o r d o z z a, h a n e m i s a n y a g i, d o l e g a l á b b a z e r k ö l e s i f e l e l ő s s é g s u l y a t” vegye tudomásul, hogy szerintem az erkölcsi felelősség sokkal súlyosabb az anyagi felelősségnél, bár 4-5 ezer korona összeget éppen nem kicsinyílek. De minthogy az ön által támasztott és szerintem méltánytalan és igazságtalan vitát másképpen befejezni nem lehet, ime ezennel azt ajánlom: dobja el álarczát és a legközelebb tartandó főiskolai gazdasági tanácsülésen indítványozza szigorú és törvényes vizsgálat elrendelését, annak megállapítása végett, hogy azon 4-5 ezer korona kárért, kit terhel, vagy kiket terhel, úgy az erkölcsi, mint az anyagi felelősség. Ezennel ígérem, hogy ily indítványának ellogadását támogatni fogom. Ha „Aristides“ urat nem személyeskedés és boszuvágy, hanem a főiskolai pénztár érdekének véde

és az igazságnak keresése vezérli, az esetben elfogadja javaslatomat. Ellenkező esetben megmaradok tegnapi válaszbomban elfoglalt álláspontomóu, mert 10-15 év alatt, kisebb fontosságú ügyet feledhettem, sőt annyi idő teltével kisebb jelentőségű ügyekről tévesen is emlékezheiem: de tudva nem igazat nem irtam soha, cselekedeteimet pedig szenvedély és boszu vágy nem vezérelték. Várom az Aristides ur elhatározását s addig az ügyet részemről befejeztem tekintem.

Kiss Albert.

NAPI HIREK.

Bőjti istentisztelet.

Az ágost. hitv. ev. templomban szerdán délután 4 órakor bőjti istentisztelet tartatik.

Személyi hírek.

Rákosi Viktor és dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselők a déli vonattal Budapestre utaztak.

Állami tisztviselők mozgalma.

Az a szövetség, melyet a debreczeni tisztviselők, mint az országos állandó szervezet főökjait akarnak megalakítani, már biztosítva van, legalább az eddigi aláírásokból azt kell következtetnünk. A kibocsátott felhíváshoz eddigelé a legnagyobb készséggel csatlakoztak a helyszínelési felügyelőség, a kataszteri hivatal, az adóhivatal összes tisztviselői, több törvényszéki és járás bíró, a főrealiskola tanárikar tagjai, a poszthivatalnokok közül számosan. Az előkészítő bizottság kéri a hivatalfőket, hogy az aláírási iverket még e hét folyamán juttassák a főrealiskolába H a r m a t Gergely tanár kezéhez.

Hiba igazítás.

Szinay Gyula tegnapi levele utolsó előtti pontjából e szavak „s nem pusztaszámadás készítés“ kimaradtak. A kérdéses pont helyes szövege tehát ez: „S ez az s nem pusztaszámadás készítés, a mi a collegiumnak nehányezer . . . koronájába került.

Utóajánlat az utczatisztítási vállalatra.

Nemrégiben szóvá tettük azt a rendszert, melyet a tanács egyes vállalatok bérbeadásánál elkövet. Ahelyett, hogy nyilvános árlejtést hirdetne, csak egy „suba“ alatt az árlejtés mellőzésével adja bérbe, illetőleg köti meg újból a szerződést a régi vállalkozóval. Így tett a mult hóban is az utczatisztítási vállalattal. A régi vállalkozóval a szerződés lejáratában volt s a helyett, hogy árlejtést hirdetett volna, megkötötte újból a szerződést a régi vállalkozóval. Most ez az ügy érdekes fordulatot vett. Bernáth Jenő helybeli vállalkozó ajánlatot adott be a véroshoz, melyben azt mondja, hogy ő 2000 koronával olcsóbban vállalja el az utczatisztítást, mint a régi vállalkozó. A tanács még nem határozott az ajánlat felett, de bármilyen lesz az eredmény, ez az ügy a közgyűlés elé kerül, mely bizonyára érvényteleníti a tanács által suttymban megkötött szerződést. Ebből legalább jövőre a tanács is okulhat.

Az „Igazság“

Ezzel a czimmel társadalmi napilap jelenik meg Debreczenben. A lap felelős szerkesztője Bessenyei József a lap megjelenését bejelentette a polgármesteri hivatalnak és egyidejűleg engedélyt kért a lap utczai elarúsítására. A polgármester a lap megjelenését tudomásul vette, de az elarúsítást azzal az indoklással, hogy a mellékelt lappeldány közérdekű része nem a közérdeket szolgálja, hanem tisztán gyanúsításokat és személyeskedéseket tartalmaz — nem engedélyezi; pedig nem is olyan régen, márczius 15-dikén ünnepeltük a szabadsajtó ünnepét. Vigadunk. Már többé nincsen cenzura! És ime a debreczeni polgárnagy felesap maga cenzornak. Előmerjük, hogy e szüklátkörü, vaskalapos hivatalhoz minden kellék találtatik nála. Gratulálunk a cenzorsághoz. Most már a Lipót-kereszt sem maradhat el sokáig. Ez a jól kiérdemelt keresztfája a nyugalomnak . . . Ezen esetben különben az a legpikánsabb, hogy derék podesztánk ez alkalommal is éppen az „Igazság“ ellen indított irtó háborút. Ez aztán a tubák! — sóhajtana Bugyi.

Felebbezés a házbéradó behozatala ellen.

Általános feltűnést keltett az egész városban lapunkban legelőször napfényre hozott ama hír, hogy Faust Ede p. ü. igazgató a tanácshoz intézett átiratában tudomására hozza a város polgárságának, hogy Debreczenre nézve kimondja az általános házbéradót, melylyel a p. ü. igazgató majdnem fél millió újabb terhet ró a polgárság nyakába. Azóta a tanács sokat foglalkozott ezzel az ügygyel s most már kezei között vannak a bizonyítékok, hogy a p. ü. igazgató eme intézkedése jogtalan. A városi tanács megis felebbezte ezt a határozatot a p. ü. miniszterhez s a felebbezésből nagyon fura dolgok tűnnek ki, melyek jellemzők arra a tulbuzgóságra, melyet a pénzügyigazgatóság az adók szaporítása s emelése érdekében elkövet. A felebbezés azt mondja, hogy az összeírási lajstromot, törvénytelenül, nem a város, hanem a pénzügyi ellenőrző közegek szerkesztették, az aláírásra pedig a városi adóösszeíró közegeket kapacitálták. Sőt az is megtörtént, — mondja a felebbezés — hogy a külsőségekre vonatkozó lajstromot pedig az adóügyosztály irodájából egyik pénzügyi tisztviselő vitte el. A felebbezés továbbá kimutatja a legnagyobb pontossággal, részletességgel, hogy a bérbeadott lakrészek a törvényes létszámot el sem érik és így jogtalan, törvényellenes volt a pénzügyigazgató intézkedése, melyben az általános házbéradót akarja kötelezővé tenni Debreczenre. A felebbezést a pénzügyigazgatóság tegnap kapta meg, hogy felterjessze a miniszterhez.

Elhunyt urinó.

A debreczeni kereskedővilág egyik ősmert tagját Holländer Adolf termény kereskedőt súlyos csapás érte. Neje elhunyt. A

jótekonyságáról ösmert urinó elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetetlen jó nőnek, szeretett jó édes anyának testvérnek és nagyanyának Holländer Adolfné szül. Braun Bertának f. hó 18-án jeggel 3 órakor. életének 59-ik. boldog házasságának 39-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Drága halottunk földi maradványai folyó hó 19-én d. u. 3 órakor fognak a Deák-Ferencz-utca 10. számú gyászházból az izraelita sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Debreczen, 1902. márczius hó 18-án. Bánatos férje: Holländer Adolf. Gyermekei: Holländer József és neje szül. Weisz Jenny, Holländer Sarolta és férje Dr. Berkes Móricz, Hajós Zsigmond, Holländer Juliska és férje Weszetzky Zsigmond, Dr. Hajós Gyula, Hajós Emil, Hajós Góza. Testvére: Braun Fanny és férje Morgenstern Lajos. Unokái: Gerő Miklós, Berkes Imre, Holländer Erzsike, Olga és Pista, Weszetzky Blanka és Oszkár, Áldás emlékére!

Az „István” gőzmalom társulat

munkásainak önképző és segélyző köre folyó hó 16-án d. u. 3. órakor tartotta meg nagyérdelődés mellett évi rendes közgyűlést, melyen az évi zárszámadások és költségeloirányzat elfogadása s a felmentvény megadása után az új tisztikar a következőkben lett egyhangulag megválasztva: Elnök: Bavlicza Pál alelnök: Rajczy György, jegyző: Rozságy László, pénztárnok: Kovacs József könyvtáros; Kosziczky Bertalan és Varga István, közzgazda: Spáll Károly, zászlótartók: Bánky Ferencz és Kadár András, valamint 20. rendes és 5. pótl. választmánytag; néhány indítvány elfogadása után az elnök és a jelen volí Horváth János alapítótag lelkes eljenzése között a Hymnus eléneklése után az ülés d. u. 5 órakor véget ért.

Helyreigazítás

Az országos tanárkongresszus tagjainak elszállásolására adományozók nevei között Dégenfeld Sándor ur neve helyett tévesen József iratott, továbbá a színházi gépesi állás betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményben a kérvények betérjesztési határideje ápril. hó 3-ról ápril. hó 2-re helyesbítendő.

Megrovás.

A közönség köréből vettük az alábbi megrovási kalandot:

Márk Endre ur újabb hazafias ténye nyilvánult meg — most márt. 15-én, amikor mind ő maga elfelejtett megjelenni, mind a debreczeni dalogylet elfelejtette a megjelenésre felhívni s ez nem is vett részt az ünnepségeken, mégis az egyik helyi újság márt. 16-iki számában az foglaltatik, hogy az ünnepségben minden dalárda együtt énekelte a Hymnuszt.

Ezen hírlapi közlemény teljesen a Konstantinápolyi minta szerint készült, t. i. a hazafias tény csak a hírlapokban cselekedtetett meg.

Zong János ur össze akarta hívni a dalárdát, de csak az akarótnál maradt.

Mikes ünnepély Bőszörményben.

A szomszéd hajdúváros, Hajdú-Bőszörmény intelligens ifjusága f. hó 22-én hang-

versenyyel égybekötött Mikes-ünnepélyt rendez. Az érdekes és hazafias ünnepély műsorát lapunk közelebbi számában közöljük.

Sándor napja.

Holnap, József napkor beköszönt a tavasz. Ma Sándor napján tavaszi szép nap volt. A Sándorokat nem mulasztották el felköszönteni. Ünnepelték s számosan meglátogatták Dobieczy Sándor képviselőt, Fazekas Sándor igazgatót, Igyártó Sándor főügyészt, Karai Sándor tanárt, Vadon Sándor ügyvédet, Sinka Sándort, K. Tóth Sándort, Hoffmann Sándort lapunk kiadóját, Hegedüs Sándor könyvkereskedőt s a többi Sándorokat is, kik mindnyájan szívélyesen fogadtak a gratulációkat, mert a magyar barátság ma is virágzik az öreg Debreczenben.

Feleky Miklós.

Hosszu, fekete zászlót lenget a szél a budapesti nemzeti színház homlokzatán, hirdelve a színház, a magyar színművészet gyászát. Ujból kidőlt egy a régiékből, azok közül, a kik rajongó szívvel áldoztak a színpadnak, akkor még, a mikor osztályrészük csak nehéz küzdés és a közöny volt. Nyolczvannégy hosszú évet élt, melyből ötvenhetet töltött el mint művész, a végelgyengülés oltotta ki nemes életét s már a mult év nyara óta betegeskedett, úgy, hogy csak napok kérdése volt élete. Ravatalra a Csen-gery utcai lakásán tették. A koporsót ma reggel szállították át a nemzeti színházba, itt az elkészített ravatalra helyezik. Temetése ma délután három órakor. A színház nevében az udvaron Beöthy László igazgató mondott búcsuztatót és a színház díszes koszorút helyezett a ravatalra. Testületileg vett részt a temetésen az országos magyar színész-egyesület, melyek Feleky örökös tiszteletbeli elnöke volt, továbbá részt vett a honvéd-egyesület is.

Debreczeni rövid hírek.

A hamokkert lakosai megtartották évi rendes közgyűlést. A gyűlés folyamán határozatba ment, hogy az állandó istentiszteletet céljából kérvényt intéznek az ev. ref. presbyteriumhoz. Az alsó és felső járá-sok szükségessé vált egyesítésére vonatkozólag is megtették a szükséges intézkedéseket. Miután Harsányi Gusztáv, kir. törvényszéki bíró, eddigi kertgazda ebbeli tisztségéről lemondott, a közgyűlés megválasztotta kertgazdának Harmath Gergely főreáliskolai tanárt, Harsányi Gusztávot pedig általános lelkesedéssel örökös tiszteletbeli gazdává kiáltotta ki. Jegyző Békessy András, kispap Móricz Bertalan lett. Választmányi tagokul az eddigi négy tagot választották meg.

A boldogfalvai kerti birtokosok vasárnap délután 3 órakor Csóka Sámuel kertgazda elnökele alatt ülést tartanak. — **Hangverseny.** P. Nagy Zoltán zenetanár és zeneművész f. hó 22-én, d. u. 4 és fél órakor hangversenyt rendez a kereskedelmi akadémia dísztermében. — **Dobieczy Sándor** országgyűlési képviselőt nevestéyle alkalmából kedves meglepetésben részesítette az Egyetértés dal és zeneegylet, melynek tagjai a gépjavitó műhely munkásai. Tegnap este ugyanis szí-

nes lámpákkal, zenészó mellett jelentek meg a képviselő Deák Ferencz-utcai lakásának ablakai előtt s előbb a dalkör adott elő néhány szép énekszámot, majd a zenekar játszott pompás dalokat. A szerenádot óriási néptömeg hallgatta végig, a mely tüntetve éljenezte Dobieczy képviselőt. A szerenád végével a képviselő helyett, aki muló szembaj miatt kénytelen pár napig a szobát őrizni, egyik barátja köszönte meg a derek munkásoknak a sikerült szerenádát. — **A ker. betegsegélyző pénztár közgyűlése.** A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár közgyűlése e hó 23-án d. e. 10 órakor tartja a városháza nagy tanácstermében.

Hírek a nagyvilágból.

Mérenyilet az osztrák magyar hajó had ellen. Triesztből nagy izgalmat keltő hír terjedt el. Ismeretlen gonosztevők Triesztben dinamittal fölakartak robbani két nagy hadi hajót. Tervüket névtelen feljelentés arulta el. Az össze esküvöket egész sereg czirkáló hajó keresi. Az „Árpad” és „Habsburg” nagy hadi hajókat akartak felrobbantani.

A Methuen lord szabadulásának az ára. A brüsszeli körök értesülése szerint Methuen klszabadítása alkalmával Kitchener és Botha között a következő megállapodás jött létre: 1. Az angolok kímélni fogják Krutzinger életét. 2. Jövőben egyetlen elfogott bur vezér sem kerül angol katonai bíróság elé. 3. Az angolok megengedik, hogy semleges mozgó kórházakat küldjnek Botha, De Witt és Delarey táborába.

A lipótvárosi kaszinó válsága. Tegnap este óta közbeszéd tárgya a fővárosban az a váratlanul jött erős vihar, melyet a néppárt néhány tagja idézett elő a lipótvárosi kaszinó tagjainak sorában. A kaszinó tudvalevőleg nagyobb szabásu estélyt tervezett ma estére azonban most a közbejött események miatt bizonytalan időre elhalasztották. A fővároszerte kolportált incidens tegnap este tört ki hirtelen a tisztújító közgyűlés alkalmával, amely a tagok ígatott magatartása folytán eredménytelenül oszlott szét. Jóval a gyűlés megnyitása előtt ugyanis szájról-szájra szállt a hír, hogy Rakovozky István a maga és nyolcz néppárti képviselőtarsa számára meghívót eszközölt ki a hétfői estélyre Falk Miksa elnöktől. A közgyűlésen ez óriási izgalmakat szült, de de az általános elégtelenség Falk elnök ellen is irányult, aki a jegyeket Rakovozkynak és társainak rendelkezésére bocsájtotta. A kaszinó tagjai mindezek miatt nemcsak az estélyt halasztották el, hanem mindjárt az ülés elején oly heves támadásokat intéztek Falk ellen, hogy a választást nem lehetett megejteni, a költségvetést sem szavazták meg, mire Falk bezárta az ülést és eltávozott.

A nyirkos hidegidő alkalmával rendki-

vül gyakran hallani panaszokat a csuzos bántalmakról. — Szolgálatot vélnék teljesíteni most, midőn mindenkit figyelmeztetünk a **Benson Tapaszra.** A Benson Tapasz az egyedüli, mely nemcsak hogy melegít, de vegyi összetételénél fogva valósággal gyógyhatásu. Ugyanazért óva intünk mindenkit, hogy minden más ajánlat mellőzésével vegyen és kizárólag csak Benson Tapaszt kérjen, mely minden gyógyszertárban kapható.

Tisztelettel értesítjük a hölgyközönséget, hogy tavaszi bevásárlásunkról hazaérteztünk s áruházunkat a **tavasz-**

nak legújabb újdonságaival felszereltük.

Rendkívüli nagy választék nap és esernyők, nyakkendők és övökben.

Darvas Testvérek

női- és gyermekfelöltő áruházában, Hungária kávéház mellett.

A boldog házassághoz sok egyéb feltétel mellett egy főkövetéssel kell megelégedni, hogy mindketten házafél jó egészségnek örvendjen. Ha az apa és családfőntartó hosszadalmas betegség által akadályozva van családja főtartásáról gondoskodni, ha a gond felültanyáját a családi hajlékban, csakhamar vége van a teljes családi boldogságnak. Éppen ezért kellene a házastársaknak leginkább gondoskodniok kölcsönös jó egészségükről. — Milyen könnyen származik egy könnyű meghülésből komoly torok, vagy tüdőbaj, csupan csak azért, mert eleinte könnyen vettek egy jelentéktelen gyöngékedést, Legesőkatarrhus, gégebaj, tüdőcsucs-affectiók, vérköhögés, asztma, mellszorulás, tüdőkatarrhus, influenza, sőt köhögés és rekedtség is mindenkor a leggondosabb kezelést igénylik, és emellett mostanság oly könnyen segíthet az ember önmagán és peieik egy teával, melynek kitünőséget a népnek minden rétegében napról-napra mindjobban elismerik. A Diana, budapesti gyógyszeriar által forgalomba hozott „Pectorál”-val való egyetlen kísértet mindenkinek, aki az emellett bajokban szenved, áldására lesz. Aki velődi „Pectorál”-t akar, forduljon közvetlenül a Diana-gyógyszeriarhoz Budapesten. Károly körút 5, mely azt 2 koronás csomagokban küldi meg.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Kedd: 47 dik ezikk. Eai Flóra bucsuja.

Szerda: Madarasz. Reviczki Etel és Sarkadi Aladár bucsuja.

Csütörtök: Fedora, szimü.

Péntek: Pilangó kisasszony. Becsület-szó. Szabó Irma bucsuja.

Szombat: Nagymama. Kiss Irén, Pávay Ilonka, Szabados Sándor bucsuja.

Vasárnap: két előadás, delután Bukov. Este Kurucz urfang. Kállai Lujza, Sziklay Miklós, Érczkövy Károly bucsuja.

Hétfő: Szökött katona. A karszemélyzet jutalomjátéka.

Az Istennő.

(Operett. Zenejét szerzette: Forrai Miklós.)

A mai szecessziós idöszakban, mikor a közönség izlésének az operett szerzők azzal velnek eleget tenni, hogy az u. n. táncoperetteket kuitivalják, s divatos eszközökkel hatást vadászva akarják megnyerni a közönséget, jól esik hallanunk olyan operetteket is, melyek nem hódolnak ennek az iránynak, hanem a komoly zenét művelik, fejlesztik. Erre szükség van már azért is, hogy nemesítse a lelket s láthassuk, hogy az operett irodalom, mely még nem is olyan régen szállt annyira alá, él még a maga igaz értékében.

Forrai Miklós az Istennő szerzője az utóbbiak köze tartozik. A Libspásztor operettje után megírta az Istennőt, melynek premierje tegnapelőtt volt nálunk. A fővárosban, a Népszínházban 7 év előtt tizszer egymásután adtak elő s ott sem aratott teljes sikert, épugy, nálunk sem. De ennek nem egészen a szerző az oka. Forrai komoly zenét írt s a zenéhez mesél átadogozta Scribe „La déesse” cz. darabját. Ebben rejlik az ok, amiért a darab, úgy a hogy most fenáll, nem arathat teljes sikert, olyat, a milyet zenéje után méltan megérdemelne.

A komoly, szép zene és a szöveg se-hogy sem illenek össze. Mint vigjáték Scribe darabja megállná helyét, habár ez Scribe egyik leggyengébb alkotása, de mint librettó a Forrai zenéjével össze nem egyeztethető.

Mind a három felvonásnak a librettója lapos és vontatott. A szövegben igen sok felesleges beszéd van, hosszúak a dialógusok, olyannyira, hogy néha unalmassá is válik.

A darabnak teljes sikere csak egy esetben lehet: ha a szerző a szöveget újból átadogozza s úgy formálja meg, hogy az némileg megfeleljen annak a nemes, szép komoly zenének s kihagyná azt a sok felesleges aradozást. A gyöngé szövegtől eltekintve, az operett — érve a zenét — egyike a legértékesebb operetteknek. Amilyen lapos a librettó, époly gyönyörű, változatos a zene. A zeneszámok mind eredetiek, rávall a szerző kiváló jeles tehetségére. Legnagyobb részében sok a dallamosság. A zene egyike a legszebb s legértékesebb komoly zenéknek.

Sok olyan zeneszám van benne, mely becses is bir s átmege a közhangulatba. Ott van mindjárt a darab legszebb zenerésze Nadja (Kömölösi) „Ifjuságom csak egy álom” cz. keringője, melynek olyan hatása volt, hogy háromszor is megismételték. Emellett értékesebb, csinosabb zeneszámok még a Marabeau kezdő dala, Nadja első éneke a „Minden leánynak” kezdetű dala, ugyanannak kettőse Esterville, Casca-bal kupléja, az első felvonás bevezető karéneke, a tengerész induló stb. A zenét igen becsessé teszi még az a körülmény, hogy ilyen művészi, finom hangszerelést, mint az Istennőé, rég nem hallottunk.

A közönségre a túl sok párbeszéd nem volt hatással, de a zenét igazi élvezettel hallgatta s az egyes zeneszámok után tetszésének kifejezést is adott. A szerző maga is jelen volt az előadáson s többbizben hivat lampák elé s díszes babérkoszorúval is megtisztelték.

Hogy a darabnak még sem volt oly külső hatása, sikere, amilyet méltán megérdemelt volna, az nagyrészt az előadásnak is tulajdonítható. Bámulatos az, hogy premier adnak elő s anélkül, hogy teljesen elkészüljenek, betanulják a darabot, előállanak s a gyenge, vontatott, készületlen előadással veszélyeztetik a darabot mint jelen esetben is. Különösen értjük ezt a zenei résznek betanulására. A karénekek közül alig volt egy kettő, melyen nem lehetett volna észrevenni, bizony sok próbára lenne még szükség, hogy az kifogástalanul menjen. Azt hisszük, ha jelen esetben nem az egyes szereplők játékára, de magára az előadásra nézve megintérjühottak volna a szerzőt, aligha nyilatkozott volna elragadtatással. Másik nagy hiba volt, hogy a főkellék, a zenekar sem tudta kifogástalanul a szerepét, arra is felfért volna még egy feltuzzat próba.

Hogy az előadás mégis élvezhető volt, az legnagyobb részben a czimszerep személyesítőjének, Kömölösi Emmának érdeme. Kömölösi éneke s diskkrét játéka emelte a gyenge, betanulatlan előadás értékét. Énekszámait a közönség tetszéssel fogadta s megismételte majdnem mindet, sőt a II. felvonás „Ifjuságom” cz. keringőjét háromszor is elénekelte a legnagyobb bravurral. A szerzőtől s tisztelőitől díszes virágállványokat is kapott.

A többi szereplőknek majdnem mind-egyiknek a czimszerep személyesítője mellett kis szerep jutott. Érczkövy Károly hallatta s gyönyörködte a közönséget szép énekével. Bárdos Irma kis szerepéből igyekezett valamit kihozni. Sarkadi, Nagy Gyula, Sziklay, Szabados mindegyik külön-külön sikeresen játszott.

A darabot tegnap megismételték — ezuttal már jobban ment, de azért most is inkább egy jelmezes főpróbához hasonlított az előadás.

(I. J.)

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni gazdasági egyesület közgyűlése után.

II

Az egyesület közgyűlésén felolvastattott a mult évi működésről a jelentés. Felolvastattott továbbá a lötenyészési és számvizsgáló bizottságok jelentése, valamint a f. évi működésre tervezett program.

A közgyűlés — mondhatom minden vita nélkül — mindent elfogadott.

Nem azt akarom vitatni, hogy az ott felolvasott dolgokat nem volt helyes vita nélkül elfogadni; hanem csak sajnálatomnak akarok kifejezést adni a felett, hogy a jelentések és a program megelőzőleg legalább a lapunk útjára a tagokkal nem közöltetett. Mert ha pld. a működési programból semmit sem akart is a közgyűlés törülni vagy változtatni, de lehet hogy egy két dolgot bele lehetett volna tétetni, hogy ne csak lődijazásból és kirándulás rendezéséből álljon az.

Igy azonban e gyors felolvasás után ilyenre nem lehet vállalkozni.

Nem csak elismerem, hanem én állítom, hogy olyan szegényes eszközökkel, mint a minő a mi Egyesületünk rendelkezésére áll; az egyesület elé torlódtott oly sok oldalú és annyira fontos és sürgős minden feladatot megoldani akarni és nevétséges volna. De igenis lehetett volna a programba még igen sok aprólékosnak látszó, de hasznos és az érdeklődés felkeltésére alkalmas, nem sok pénzbe kerülő pontot felvenni.

Hogy milyen pontokat értek, azt majd lesznek bator jelezni e lapban, ha majd értesítőnköböl programunkat elolvastam. Mint-hogy azonban arról biztos vagyok, hogy a gazdasági ismétlő iskola szervezése a programba említve nem lett, arról itt akarok megemlékezni.

A közoktatásügyi miniszternek 1896. évi november 16-án 60,764 szám alatti rendelkezéssel kiadott, és közzé tétetett a gazdasági ismétlő iskola szervezete és tanterve.

Ebből a füzetből is, meg a 68-ik évi 38 t. cz. 50-ik §-a alapján is megtudhatjuk, hogy mely községek kötelesek gazdasági ismétlő iskolát felállítani.

Az 1894 évi XII t. cz. 43 §-a szerint pedig köteles a község a fenti iskola gyakorlati tanítás céljára iskolai kertről is gondoskodni.

Debreczen városa nagyon közte van azoknak a községeknek, a melyekben a lakosság tulnyomó része gazdasági foglalkozik és a melyek ilyen iskolát állítani kötelesek.

Bár öihetetlennek látszik is, de én úgy értesültem hogy gazdasági ismétlője Debreczennek még sincs.

Ha ez így van, akkor én — nem hibáztatva tanfelügyelőnket, — egyszerűen a gazdasági Egyesület figyelmét hívom fel ezen valóban sajnálatos mulasztásra és arra kérem, vegye fel programjába, hogy ezen iskola leterítését előmozdítja.

Ennél áldásosabb intézkedés a gazdasági népoktatás terén nálunk soha sem történt! Nálunk a gazdáknak azt a tulnyomó csoportját, a mely négy elemivel vagy a nélkül már gyermek korában az eke szarvához szorult, az ő szakmájára — ezen legtöbb megfigyelést és alkalmazkodási képességet követelő foglalkozásra, a felette csi-csergő pacsirtán kívül csak, épen a sokszor félszeg, és előtte indokolását eltitkoló gyakorlati tapasztalat tanította. Arra volt és van gondja a törvényhozásnak, hogy a ki a csizma csinálásból akar megélni 4 hosszú

Rosenthal Dániel

gőzmalmában őrlés:

Buza, rozs és kétszeres, ingyen rostálva, pilteltetve vagy simára őrlve legjutányosabb árban.

Árpa és tengeri darálás 50 fl. mmként. Legjobb minőségű kétszeres és szitált buza lisztek, tengeri árpa, dara, korpa eladás a malomban, hol kicsinyben is a legolcsóbb árakat számítanak. Díjmentesen üzemből tartva van az olajmalom az őrlő közönségnek.

A Gazda és Kertészkedő közönség

szíves figyelmébe ajánlom új üzlethelyiségben **Kossuth-utca 7.** ujonnan felszerelt és tetemesen meg bővített

Magkereskedésemet

Nagy raktár mindennemű gazdasági magvakban, mint arankamentes francia, olasz és magyar luczerna, quedinburgi répmagvak, takarmány fűmagvak, pázsit magvak, konyhakerti és virágmagvak.

Teljesen friss 1901. évi termés. 1902. évi vetésre szánva.

Kontsek Géza

magkereskedésében.

Debreczen, Kossuth utca 7.

Cserepes nyíló virág sok fajban és levágott virágok.

Szíves felhívás a kert és virágkedvelő közönséghez!

Miután küszöbén állunk a tavasznak, a hol minden kertgazda és háziasszony vetemény és virágmagvakról gondoskodik, hogy jól és szépen kapjon, van szerencsem b. figyelmüket

mag- és virág-

kereskedésemet és főmükhortészeti telepemet felhívni, ahol minden magfaj kipróbálva lesz, mielőtt alá-utításra bocsátatik, tehát szakértelem és több mint 30 évi praxis biztosít minden sikert. Van sok, szép két éves nemcsított rózsafa, ősi barackafa, körte és a mafa, gömb akác és sok dísz csorjefa melyek igen olcsó árban kaphatók, fő az, hogy mindenki meggyőződjön a jó minőségről, mely nálam biztosított (szolid ár mellett.)

Kiváló tisztelettel

Paczelt János.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és kipróbáltabbjelű.

Modern finom kiállítás.

Katalogus ingyen.

Katalogus ingyen.

Premier-Werke, Eger (Csehország.)

Vereshagymát

nagymennyiségben vesz

Friedrich Carl Poll STETTIN.

A Beocsini Cementgyárak

egyedüli raktára és képviselője:

Stegmüller Árpádnál

Debreczen, Kölcsei utca 3.

„Legnagyobb raktár.”

Az építési évad megkezdődött, ajánlom friss portland és román cementemet (idei gyártmány.) Most érkezett friss gipszet, elszigetelő lemezt. Kőbányai sárga és piros disztéglát, a legolcsóbb árak mellett, elsőrendű minőségben.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Telefon 254.

Kertalakítás és javításokhoz

5000 db. szép és erős **Diszbokor**, u. m.: Jázmin, Spirea, Loncez, hóbagyó, orgona, stb. 2000 db. **Diszfa**, juhar, hárs, Platán, olaj, jegegye és gömb akácok, **Fenyők** és **Thuják** stb. **Grosi-féle** egész nyáron virágzó **Cánnák** s több szép **cserepes virágok** a legjutányosabb ár mellett kaphatók

Fehértói István

Széchenyi-utca végén, a nánási vasút mellett levő műkertész telepén.

Ugyanott 2000 db. 1-2 éves szép fajú **Rózsafa** a 1 kor., bokor és futórózsák, közte a gyönyörű **Crimson Rambler** ujdonság a 20-30 kr.

Térei József utóda

festék és zsiradék különlegességek gyári raktára

Debreczenben, Hatvan-utca 13. sz. Hochfelder ház.

Az idény beálltával van szerencsem a n. é. vevőközönségnek dusan felszerelt raktáramból ajánlani u. m.: **olaj** és **porfestéket**, kiváló finom **lenolaj-kenczét**, valamint **szobapadló** és **parquet mázokat** a legjobb kivitelben — a legolcsóbb árszámitás mellett

Továbbá van szerencsem ajánlani **Dr. Schönfeld-féle Düsseldorf olaj** és **aquarell festékeket**, ugyszintén hozzávaló **festővázsnat** és **ecseteket**, melyeket helyben kizárólag csak én árusítok.

Magamat a n. é. közönség további jóindulatába ajánlva, vagyok

teljes tisztelettel

Térei József utóda.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerüzletára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)